

Esteettömyysdirektiivin kansallisen toimeenpanon työryhmän tapaaminen

Aika	tiistai 21.9. klo 11 - 12
Paikka	Teams, Liity kokoukseen napsauttamalla tätä
Osallistujat	Tea Hoffrén/STM Emilia Sormunen (ent. Ojala) /STM Anna Wennäkoski/LVM Mikael Åkermarck/LVM Emilia Laitala/VM Tarja Virkkunen (sij.)/TEM Annika Parsons/SM Juha-Veli Frantti/SM Niina Kilpelä/YM Katri Leikas/OM Anna Vuopala/OKM Sami Virtanen/VAMMAISFOORUMI Amanda Aalto/EK Johanna Haapiainen-Makkonen/EK

1 Kokouksen avaus

Varapuheenjohtaja Tea Hoffrén avasi kokouksen klo 11.00

2 Asialistan hyväksyminen / täydentäminen ja edellisten kokousten pöytäkirjojen hyväksyminen

Vakioasialista edelleen käytössä. Edellisten kokousten pöytäkirjat hyväksyttiin sellaisenaan.

3 Hallituksen esitys, yleisperustelut

Esteettömyysdirektiivin kansallisen valmistelun tilanne ministeriöittäin. Tavoitteena saada yleiskuvaa valmistelun tilanteesta.

STM/Sormunen totesi, että lausuntovaihetta varten on tehty [Tiimerin excel](#), jonne voi käydä merkitsemässä kuultavia tahoja. Nyt listattu 25.8. keskustelutilaisuuteen osallistuneet ja osa digipalvelulain lausuntovaiheessa kuultuja tahoja. Työryhmä voi käydä merkitsemässä tietoja exceliin omatoimisesti.

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	s-posti, internet
Postadress	Besöksadress	Telefon	Fax	e-post, internet
Sosiaali- ja terveysministeriö				
PL 33	Meritullinkatu 8	29 516 001	295 163 415	kirjaamo@stm.fi
00023 Valtioneuvosto	35 829 516 001	358 295 163 415	stm.fi	

Vaikutustenarvioinnin raportti (Owal Groupin tekemä kokonaistaloudellisista vaikutuksista erityisesti talouden toimijoille, joita esteettömyysdirektiivi koskee) on viimeistelyä vaille valmis. Kun viimeiset muokkaukset on tehty, raportista tehdään käännös ruotsiksi. Sen jälkeen julkaistaan raportti molemmilla kielillä STM:n verkkosivulla.

Lisäksi STM/Sormunen on osallistumassa SOTE-ministerityöryhmään 28.9., tarkoitus on esitellä esteettömyysdirektiivin kansallista toimeenpanoa ja tehtyjä ratkaisuehdotuksia yleisellä tasolla. Lisäksi tulossa on EU:n komission koordinoima jäsenmaiden välinen yhteistyökokous keskiviikkona 22.9. STM/Sormunen ja SM/Parsons osallistuvat kokoukseen. Aiheena kokouksessa on erityisesti markkinavalvonta. Pyritään saamaan kokouksessa vastauksia kysymyksiin, joihin ei ole komission kantaa vielä saatu.

LVM/Wennäkoski kertoi, että yleisperusteluiden nykytilan arviota on edelleen työstetty Tiimerissä. Sitä tullaan myös edelleen päivittämään esim. AV-direktiivin vaikutusten osalta. Tunnistettu haaste on sähköisen viestinnän palvelun määritelmä. Tämän määritelmän tulkintaa tulee edelleen jatkaa LVM, VM, STM ja Traficomien kesken. Tärkeää täsmentää, mitä kuuluu esteettömyysdirektiivissä sähköisen viestinnän palvelujen alle ja mitä ei. Oleellinen myös sen osalta, mitkä sähköisen viestinnän palvelut voivat mennä digitaalisen palvelun määritelmän alle laissa digitaalisten palvelujen tarjoamisessa.

LVM on tilannut vaikutustenarvioinnin sekä sähköisen viestinnän palveluiden osalta että liikenteen osalta. Nämä valmistuvat syyskuun lopussa ja lokakuun puolivälissä.

VM/Laitala kertoi, että lain digitaalisten palvelujen tarjoamisesta koskevia pykälämuotoiluja tehdään nyt aktiivisesti. Erityisesti käydään läpi saavutettavuusdirektiivin kautta jo voimassa olevia kansallisia säännöksiä ja nyt esteettömyysdirektiivin kautta tulevia uusia vaatimuksia palveluille. Vaatimuksia pyritään harmonisoimaan, jos mahdollista. VM yhtyy käsitteen tulkinnallisuuteen sähköisen viestinnän palvelun osalta ja osin myös liikenteen toimijoiden/liikenteen palvelujen määrittelyn osalta. Nämä vaikuttavat siihen, millaiseksi lain digitaalisten palvelujen tarjoamisesta soveltamisala muotoutuu. VM on keskustellut Etelä-Suomen aluehallintoviraston tulosohjaajien kanssa. Tulossa on uusia tehtäviä ESAVIN saavutettavuusvalvonnan yksikölle, kun esteettömyysdirektiivin palveluita lisätään lakiin digitaalisten palvelujen tarjoamisesta.

TEM/Virkkunen kertoi, että markkinavalvontalain muutokset ovat etenemässä (taustalla uusi markkinavalvonta-asetus) ja asia on valtioneuvostossa esiteltävänä tällä viikolla.

SM/Parsons kertoi, että Tiimeriin on tehty täydennyksiä säännöksiin ja niiden perusteluihin hätäkeskustoiminnan osalta. Muutokset on tehty tämän hetken tietojen mukaisesti, edelleen odotetaan komission tarkennusta tulkitaan, jotta voidaan edetä lopulliseen muotoiluun säännösten osalta. Vaikutusarviointeja on täydennetty ja pyydetty myös lisäselvityksiä hätäkeskuslaitokselta. Myös hätäviestinnän osalta sähköisen viestinnän palvelun määritelmä on oleellinen ja vaikuttaa erityisesti siihen, missä valvontaa tehdään hätäviestien esteettömyyden osalta jatkossa. Tulevana perjantaina järjestetään palaveri KELAn kanssa, jossa keskustellaan nyt kokeilussa olevan videovälitteisen tulkkauksen käytöstä, ja onko sitä mahdollista laajentaa täysipäiväiseksi ja mitkä olisivat tämän laajennuksen kustannukset.

YM/Kilpelä totesi, että rakennetun ympäristön osalta tilanne on se, joka viime kokouksessa todettiin. Tässä vaiheessa ei siis työstetä säännöksiä nyt käsiteltävänä olevaan hallituksen esitykseen vaan ne työstetään erikseen, kuitenkin niin, että ne tulisivat voimaan ennen kuin esteettömyysdirektiivin kansallisten säännösten soveltaminen alkaa 28.5.2025. Nyt työstössä olevaan hallitukseen esitykseen tulee kirjoittaa nykytilan arvioon, mitä rakennetun ympäristön osalta ja esteettömyysdirektiivin liitteen III osalta ollaan tekemässä. Samoin asiaa ja suunnitelmaa tulee avata toteuttamisvaihtoehtoissa. YM aikoo myös muuten päivittää vielä nykytilan arviota, joka nyt on enemmän toteava, ei arvioiva.

OM/Leikas totesi, että heillä ei ole tässä vaiheessa päivitettävää.

OKM/Vuopala kertoi, että he ovat työstäneet aktiivisesti nykytilan kuvausta ja määritelmiä perusteluteksteihin. Sieltä puuttuu vielä opetusmateriaaleja koskeva kohta. Kustannusalan kysymyksiä on tarkoitus käsitellä vielä perjantaina OKM, STM ja Suomen kustannusyhdistys ry:n kesken. Erityisesti aiheena esteettömyysdirektiivin siirtymäsäännökset. Edelleen myös sähkökirjojen valvonta-asia on OKM:lle epäselvä ja asiasta olisi vielä hyvä keskustella. Vaikutustenarvioinnin osalta OKM on tehnyt tilauksen, jossa haastatellaan kahdeksaa eri tahoa ja selvitetään tilannetta myös oppimateriaalien osalta.

4 Lait (Laki tuotteiden esteettömyysvaatimuksista / Laki digitaalisten palvelun tarjoamisesta + muut)

STM/Sormunen kävi läpi kokonaisuudessaan lain tuotteiden esteettömyysvaatimuksista. Uutena käytiin läpi vielä luonnosvaiheessa oleva uusi pykälä, joka koskee tämän lain suhdetta muuhun lainsäädäntöön. Tässä kohdassa on tarkoitus erityisesti avata sitä, että laissa digitaalisten palvelujen tarjoamisesta säädetään palvelujen saavutettavuudesta

Vammaisfoorumi/Virtanen kysyi, onko esteettömyys käsitteenä tässä laissa tarkoituksenmukaista? Vai johtuuko tämä lähinnä siitä, että esteettömyys on suomennettu direktiivistä käsin? STM/Sormunen ja puheenjohtaja Hoffrén totesivat, että saavutettavuus on lain digitaalisten tarjoamisesta määrittelemä termi, joka on Suomessa kansallisesti vakiintunut ja käytössä oleva. Näin ollen, kun on kyse digitaalisista palveluista (lain digitaalisten palvelujen tarjoamisesta mukaisesti), puhutaan saavutettavuudesta. Kun on kyse fyysisistä tuotteista tai rakennetusta ympäristöstä, puhutaan esteettömyydestä.

Edelleen käytiin läpi EU-vaatimuksenmukaisuusvakuutusta, CE-merkintää ja talouden toimijoiden velvoitteita. Tarkistettavaa/linjattavaa on vielä sen osalta, tuleeko säätää asetukselle tiettyjen sisältöjen osalta vai voidaanko/onko riittävää tarkentaa asiaa hallituksen esityksessä. Lain lopussa valvontaa koskeva pykälät, voimaantulo ja siirtymäsäännökset.

SM/Parsons kysyi esteettömyysdirektiivin liitteisiin viittaamisesta. STM/Sormunen totesi, että asiaa on selvitetty ja käsitelty myös tässä työryhmässä ja todettu että tällä mallilla edetään. Liitteen sisältö tulee kuitenkin avata lain perusteluissa selkeästi.

TEM/Virkkunen totesi, että markkinavalvonnan osalta voi ottaa mallia muista vastaavista ratkaisuksista, joita tehty eri sektorilakien osalta.

VM/Laitala toi esille haasteen, kun valvonta jakautuu tuotteiden ja palveluiden osalta useaan paikkaan. Edelleen on pelko siitä, että käyttäjät eivät tiedä mihin ottaa yhteyttä, jos havaitsevat puutteen tuotteen tai palvelun esteettömyydessä/saavutettavuudessa. Olisi siis syytä edelleen keskustella, onko tarpeen olla yksi kansallisesti valvontaa koordinoiva taho. Puheenvuoro sai kannatusta Vammaisfoorumi/Virtaselta. Puheenjohtaja totesi, että ratkaisu voisi olla tarkoituksenmukainen ja tähän on syytä palata ja keskustella asiasta lisää.

5 Työryhmän nostot (kaikki)

STM/Sormunen nosti vielä esille sen, että on toivottavaa, että työryhmän jäsenet tuovat aktiivisesti esille työstössä olevia asioita ja tunnistamia haasteita/selvitettäviä asioita.

Puheenjohtaja muistutti myös, että työryhmän kokouksiin voi nostaa asioita käsiteltäväksi ilmoittamalla niistä STM/Sormunen tai STM/Judén edellisen viikon perjantaina.

6 Muut asiat

Seuraava kokous tiistaina 28.9. klo 11

7 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen 11.50.

Jakelu Työryhmän jäsenet, varajäsenet ja asiantuntijat